

sosyonik teorisi

- [sosyoniğe giriş](#)
 - [socionics nedir?](#)
 - [alfa dörtlüsü \(alpha quadra\)](#)
 - [beta dörtlüsü \(beta quadra\)](#)
- [mbti ile sosyoniğin karıştırıldığı mevzular](#)
 - [tiplerin sonundaki j/p'lerin değişmesi](#)

sosyoniĝe giriş

socionics nedir?

sosyonik, bilgi seçimi ve işleme kalıplarına dayanan bir kişiler arası etkileşim teorisidir. sosyoniğin 16 tipi ve 16 kişiler arası ilişki çeşidi vardır. ayrıca bilginin kendisini de 8 çeşide ayırır.

sosyonik için birincil ilham kaynağı **jung**'un tipolojisiydi. sosyonik, 1970'lerde ve 80'lerde eski sovyetler birliği'nde gelişti ve **mbti** gibi benzer tipoloji sistemleri de dahil olmak üzere batı psikolojisinden kopuktu. bugünlerde sosyonik, özellikle dünyanın rusça konuşulan yerlerinde popülerdir ve yavaş yavaş diğer kültürel alanlara da girmeye başlamıştır.

mbti'a aşina olan okurlar için sosyonik ilk bakışta kavraması kolay görünecektir ancak teorideki ve açıklamalardaki farklılıklara dikkat edilmelidir. temel kavramların tanımları ve iki teori tarafından öngörülen davranışlar tam olarak uyum sağlamaz çünkü mbti'den gelen çok fazla bilgi socionics'e düzgün bir şekilde taşınmamaktadır. türler arasındaki uyum genelde en iyi ihtimalle geçici olmaktadır.

sosyoniği araştırmak isteyenlere tavsiyeler:

şu anda **eski sovyetler birliği** dışında resmi sosyonik dersleri verilmiyor ve teori hakkında ilk İngilizce kitaplar daha anca birkaç sene önce yayınlandı. yine de, internet üzerinde sosyonik hakkında farklı farklı kaynaklarda fazlasıyla bilgi mevcut. kişisel öğreniminizi biraz da forum etkileşimleri ile birleştirerek veya sosyonik öğrenen diğer insanlarla tanışarak, kurslara gerek kalmadan oldukça iyi bir şekilde öğrenebilirsiniz. sosyonik teorisinin büyük bir kısmı **model a** ve **bilgi unsurları** (information elements) ile açıklanmaktadır. ancak sosyoniği -ve özellikle **tipler arası ilişkileri**- tam olarak anlamak için bunu pratikte görmek gerekir. buna kendi tipinizi bularak başlayabilir, aynı zamanda ailenizin, arkadaşlarınızın ve hatta sıradan tanıdıklarınızın tiplerini belirleyebilirsiniz. insan davranışı sağı solu belli olmayan bir şeydir, bu nedenle her şeyin tam olarak uymayabileceğini unutmayın. şüpheye düştüğünüzde, davranışlardan önce ilişkileri göz önünde bulundurun; ilişkiler, sosyoniğin belki de en soyut kısmı olsa da, en temelinde yatar. mevcut tüm kaynakları kendi yararınıza kullanabilirsiniz; diğer sosyonik meraklıları ile tartışmak hem eğitici hem de eğlenceli olabilir. aynı şekilde sitemizde de bu konuda bolca türkçe içerik bulabilirsiniz.

alfa dörtlüsü (alpha quadra)

alfa dörtlüsü, veya diğer adıyla 'ilk' [dörtlü](#), içinde [ile](#), [sei](#), [ese](#), ve [lii](#) tiplerini barındıran dörtlüdür. bu dörtlüde bulunan her tip **ne**, **si**, **fe**, **ti** fonksiyonlarını/bilgi elementlerini değerli bulurlar. [reinin](#) ise bu dörtlüde bulunan tüm tipleri **aklı başında**, **neşeli**, ve **demokratik** adlı özelliklerle tanımlar.

değer verdikleri fonksiyonlar/elementler:

yukarıda bahsettiğim gibi, alfa grubundaki tiplerin **dominant elementleri** **ne**, **ti**, **fe**, **si** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise [symbol_i.gif](#), [symbol_l.gif](#), [symbol_e.gif](#) or type unknown, [symbol_s.gif](#) or type unknown şeklindedir. alfa quadra tiplerinin [ego bloğundaki](#) elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini ön plana çıkarmaya çalıştıkları ve ne tür bir grup atmosferi veya yaşam tarzı benimsedikleri hakkında bir resim elde ederiz.

ne ile gruplanmış **ti**: [symbol_i.gif](#), [symbol_l.gif](#) or type unknown

- alfa tipleri oldukça teorik kavramlar tartışmaya meyillidirler; ancak bunları pratik yararlarından değil de, daha çok entelektüel tatmin ve eğlence için tercih ederler.
- alfa tipleri mantıksal olarak tutarlı inançlara ve fikirlere, ayrıca kişisel değerleriyle uyumlu davranışlara değer verme eğilimindedirler.
- alfa tipleri fikirlerini genellikle grup aktiviteleri şeklinde gerçekleştirirler.

fe ile gruplanmış **si**: [symbol_e.gif](#), [symbol_s.gif](#) or type unknown

- alfa tipleri duyulara hoş gelen rahat bir atmosferde, olumlu duygusal ifadelerin de serbestçe paylaşılabildiği gruplara katılmaktan hoşlanırlar.
- alfa tipleri bir şeyler anlatırken hemen konuya girmek ve kısa kesmek yerine, anlatılan hikayeyi ayrıntılı ve oluş sırasını takip ederek tartışmaya eğilimlidirler.
- alfa tipleri başkalarına karşı sevgilerini küçük, pratik hizmetler veya hediyeler şeklinde göstermeye eğilimlidirler.
- alfa tipleri tatiller, partiler ve kutlamalar gibi özel etkinliklerin olumlu atmosferinde kendilerini enerjik hissetmeye eğilimlidirler.

bastırdıkları fonksiyonlar/elementler:

alfa grubundaki tiplerin **istemediği/bastırdığı elementler** ise **se**, **ni**, **te**, **fi** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise [symbol_f.gif](#), [symbol_t.gif](#), [symbol_p.gif](#) or type unknown, [symbol_r.gif](#) or type unknown şeklindedir. alfa quadra tiplerinin super-ego bloğundaki elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini saklamaya, görmezden gelmeye, dikkat etmemeye ve dışarıda

tutmaya çalıştıkları hakkında bir resim elde ederiz.

se ile gruplanmış **fi**:

- alfa tipleri, özellikle çatışmaya yol açacaksa, grup içerisinde kişisel/özel ilişkilerle ilgili sıkıntılı ve tatsız konuların tartışılmasından kaçınmayı tercih ederler.
- alfa tipleri başkalarının geçmişteki küçük yanlışlarına hoşgörüyle yaklaşmaya, uzlaşmaya ve samimi bir atmosfere öncelik vermeye eğilimlidirler.

ni ile gruplanmış **te**:

- alfa tipleri uzun vadeli bağlılık ve uğraş gerektiren işlere bulaşmaya daha az eğilimlidir. minimum katılımı güvenilir bir sonuç sunan kısa vadeli yatırımları tercih ederler.
- alfa tipleri doğrudan hayat tavsiyesi almaktan kaçınır, deneyimlemeyi ve kendi başlarına öğrenmeyi tercih ederler. bu tür tavsiyeler vermeye çalışan insanları ukalâ olarak algırlar.

grup davranışları:

duygusal, entelektüel, fiziksel açıdan rahat ve keyifli bir grup atmosferine eğilim vardır. ideal bir alfa grubu ortamı; keyifli bir yeme içme eşliğinde, yaratıcı fikirlerden, filmlerden, sporlardan, ondan bundan konuşulan, güzel de espriler dönen ortamdır. grupta kişisel deneyimleri anlatmak genellikle bir şaka anlatma biçimini alır; hatta komik kişisel deneyimler 'ciddi' olanlardan daha çok tercih edilir. aşırı somut, direkt bir anlatımdan kaçınılır. grup birlikte bir oyun oynuyorsa, oyunla birlikte gelen eğlence ve dönen şakalar en az oyunun kendisi kadar önemli görülür. ağır, ciddi anlar yaratmaktan kaçınılır; çok dramatik herhangi bir ifade fazla uzatılmaz, ki onlar da zaten çoğunlukla bir şakanın hizmetinde yapılır. alfalar ayrıca grupça uyuşturucu madde kullanma olasılığı en yüksek tiplerdir.

alfa tartışmaları genellikle o anda en ilginç veya komik görünen yön neyse o yöne doğru kayar. günlük yaşamın tuhaflıklarını veya tutarsızlıklarını analiz eder, alışılmadık kişisel gözlemler yaparlar. gruptaki çoğu kişi aynı gözlemleri paylaşıyorsa, grup dinamiklerini güçlendiren bir tür 'zihinsel uyum' yaratmak adına, aynı şekilde düşündüklerini vurgulu ve heyecanlı bir şekilde ifade etmeleri muhtemeldir. grupta yeni bir sorunla karşılaşıldığında ise, çözümler tatmin edici bir sonuca ulaşılan kadar mümkün olduğunca genişletilir ve geliştirilir.

alfalar 'içeridekiler' ve 'dışarıdakiler' arasında ayırım yapmazlar, bir konuşma başladıktan sonra insanları davetkârca ve kolayca içlerine alırlar, ancak aldıkları kişi anlayışlı veya istekli görünmüyorsa geri çekilme eğilimindedirler. benzer olarak, çalışma ve eğlence arasında da ayırım yapmazlar, ikisinde de aynı davranışları sergilerler; resmi konuşmaları ve giyimi iddialı, gereksiz sınırlayıcı ve hatta gülünç bulurlar. alfalar 'perde arkasında', alttan alttan bir şeyler döndüğü fikrinden hoşlanmazlar, her şeyi (özellikle kişisel motivasyonları) mümkün olduğunca açık ve anlaşılır tutmayı tercih ederler.

romantik ilişki davranışları:

romantik ilişkiler genellikle yukarıdaki '**grup davranışları**' anlatımının iki kişilik versiyonunda, eğlence amaçlı ortak aktiviteleri veya ilgi alanlarını paylaşmakla gelişir. öncelik, günlük olarak partneri iyi bir ruh haline sokma ve eğlendirme anlamında 'mutlu tutmaya' verilir, direkt suçlamalardan veya gereksiz yere sert eleştirilerden ise kaçınılır; ilişkiler gündelik eğlence ve mutluluk kaynağı olarak görülür. iki taraf da özel öneme sahip tarihleri hatırlamaya ve kutlamaya odaklı olabilir. eğlencelik etkileşimler hafif şakalaşmalara ve partneri güldürmeye dayanır; ciddi yaklaşmalı bir hava ise konforlu, davetkâr ve sıcak bir atmosfer yaratmaya dayanır.

alfalar, öbür dörtlüleri şöyle görürler:

betalar

alfalar, beta tiplerini 'havalı' ve 'eğlenceli' olarak görme eğilimindedir, ancak aynı zamanda otoriter, kaba ve hoyrat olarak da görebilirler. sosyal durumlarda, alfalar genellikle liderliği betalara bırakır çünkü betalar genellikle bu tür durumlar üzerinde bir kontrol 'havası' uygular. bu dörtlünün üyeleri arasında olumlu duygular ifade edildiği sürece oldukça iyi anlaşılır. betaların olumsuz duyguları ise alfalar tarafından genellikle yorucu veya gereksiz olarak algılanır. alfalar betaların ruh halini düzeltmek ya da onlarla nazikçe alay etmek için sık sık şakalar yaparlar.

gamalar

alfalar, gama tiplerini temkinli, soğukkanlı, duygusal olarak soğuk ve hatta düşmanca bile görme eğilimindedirler, özellikle iş ortamlarında, hatta daha iyi tanıdıkları veya ilgi duydukları kişilere bile (ister cinsel, ister kazanç için; her ne sebeple olursa olsun) kayırmacı davranma eğilimindedirler. alfalar, gama tiplerini sözlerinde çok sert ve hayal gücünden yoksun, gelecek perspektifi olmayan ve hatta samimiyetsiz olarak görme eğilimindedirler. ayrıca gama'ların affetmeme ve kindarlık gibi çizgilerini 'kaba' bulurlar.

deltalar

alfalar delta tiplerini nazik ve yaratıcı ama aynı zamanda fazla pragmatik ve ciddi olarak görme eğilimindedir. deltalar alfalara tavsiye verdiğinde, alfalar genellikle bunu iyi niyetli ancak fazla basit ve doğrudan olarak algılar. alfalar genellikle deltaların ilkelerine, fikirlerine ve ilgili tutumlarına saygı duyar; ancak onları en iyi ihtimalle takdire şayan, en kötü ihtimalle de eğlenceli olmaktan ziyade talepkâr olarak algılama eğilimindedirler.

beta dörtlüsü (beta quadra)

beta dörtlüsü, veya diğer adıyla 'ikinci' [dörtlü](#), içinde [eie](#), [lsi](#), [sle](#), ve [iei](#) tiplerini barındıran dörtlüdür. bu dörtlüde bulunan her tip **ti**, **fe**, **ni**, **se** fonksiyonlarını/bilgi elementlerini değerli bulurlar. [reinin](#) ise bu dörtlüde bulunan tüm tipleri **kararlı**, **neşeli**, ve **aristokratik** adlı özelliklerle tanımlar.

değer verdikleri fonksiyonlar/elementler:

yukarıda bahsettiğim gibi, beta grubundaki tiplerin **dominant elementleri ti, fe, ni, se** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise [symbol_l.gif](#) [symbol_e.gif](#) [symbol_t.gif](#) [symbol_f.gif](#) şeklindedir. beta quadra tiplerinin [ego bloğundaki](#) elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini ön plana çıkarmaya çalıştıkları ve ne tür bir grup atmosferi veya yaşam tarzı benimsedikleri hakkında bir resim elde ederiz.

ti ile gruplanmış **se**: [symbol_l.gif](#) [symbol_f.gif](#)

- beta tipleri, belirsizlikleri az olan tutarlı kurallara göre güç yapısının ve hiyerarşinin açıkça tanımlandığı yerleri/durumları tercih ederler.
- beta tipleri insanları, olayları veya nesneleri türlü ihtimaller veya alternatif senaryolar yerine direkt gerçekçi özellikleriyle analiz etmede daha rahattırlar.
- beta tipleri yeni tanıdıkları kişilere, daha önce benzer kişilerde gözlemledikleri özellikleri atfetmeye, karşılarındaki insanları kafalarında belli bir kalıba sokmaya (aristokrasiye) eğilimlidirler.
- beta tipleri insanları, siyaseti, sistemleri ve trendleri açıklayan genel kurallar arama eğilimindedirler; yani durumdan duruma bir şeyler düşünmek yerine, bir kez tanımlanınca hayatın her alanına uygulanabilen genel kurallar isterler.
- beta tipleri, analitik taktiklerin vurgulandığı rekabetçi durumları sever, onlardan güç alırlar.

fe ile gruplanmış **ni**: [symbol_e.gif](#) [symbol_t.gif](#)

- beta tipleri, tüm grubun ortak bir duygusal atmosfer yaratmaya katıldığı grup aktivitelerinden hoşlanma eğilimindedirler, birlikte şakalara topluca gülmek gibi.
- beta tipleri, kendi inançlarını paylaşan ve bunları belirgin bir coşku ve duyguyla ifade eden insanların yanında enerjik hissetme eğilimindedirler.
- beta tipleri, duygulara en çok 'açık bir şekilde' ifade edildiklerinde değer verme eğilimindedir ve diğer insanlardan tepki alabilmek uğruna kendi duygu ifadelerinin de seviyesini artırma eğilimindedirler.

- beta tipleri, özel anlam taşıyan kişisel görüşlerini şiirsel, abartılı veya dramatik bir dille anlatma eğilimindedirler.
- beta tipleri genellikle toplumsal sorunlar ve dünyanın gidişatı konusunda derin endişe duyarlar. ilgisizliğin, toplumsal sorunların önemli bir nedeni olduğuna inanırlar ve buna karşı mücadele etmek için çalışırlar.

bastırdıkları fonksiyonlar/elementler:

beta grubundaki tiplerin **istemediği/bastırdığı elementler** ise **fi, te, si, ne** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise **symbol_r.gif** **symbol_p.gif** **symbol_s.gif** **symbol_i.gif** şeklindedir. beta quadra tiplerinin super-ego bloğundaki elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini saklamaya, görmezden gelmeye, dikkat etmemeye ve dışarıda tutmaya çalıştıkları hakkında bir resim elde ederiz.

fi ile gruplanmış **ne**: **symbol_r.gif** **symbol_i.gif** **symbol_p.gif** **symbol_s.gif** **symbol_i.gif**

- beta tipleri, özellikle bastırılmış bir şekilde anlatıldığında, kişilerin kendi içsel duygularına odaklanılmasını veya kişisel deneyimlerin tartışılmasını sevmezler.
- beta tipleri, başka bireylerin yetenek veya karakter açısından kişisel gelişim potansiyeline şüpheyile yaklaşma eğilimindedir ve başkaları tarafından kendileri hakkında böyle bir tartışmanın konusu olmaktan da hoşlanmazlar.

te ile gruplanmış **si**: **symbol_p.gif** **symbol_s.gif** **symbol_i.gif** **symbol_s.gif** **symbol_i.gif**

- beta tipleri başarının kaynağı olarak somut ve detaylı işleri küçümseyerek, "vizyon" ve liderliğe odaklanmayı tercih ederler.
- beta tipleri rahat, kişisel aktivitelerden çok; rekabetçi grup aktivitelerinden hoşlanırlar.

grup davranışları:

katılımın (herhangi bir süre boyunca) **bireylere** odaklanmaktan ziyade **kolektif/ortaklaşa** olduğu, ancak daha iddialı belli kişilerin baskın olması muhtemel daha büyük gruplara yönelik bir tercih vardır. bu, beta gruplarının herkesin katkıda bulunabileceği konuları tartıştığı anlamına gelir. sık sık anlamı açıklanmayan grup içi şakalar yapmak, diğer insanları dışladıkları için kaba kabul edilir. şakalar gürültülü ve geneldir, genellikle stereotiplerle/klişelerle ilgilidir. betalar, başkalarını da yaptıkları grup aktivitelerine çekmeye çalışırlar: örneğin, klasik grup aktiviteleri (içki içme, dans etme falan gibi) yapılıyorsa, **dışarıdakilerin** de katılmaları için iyi niyetli bir baskı yapılır, ama eğer katılmamayı tercih ederlerse de onları garipserler ve canları sıkılır. ayrıca, kendilerini dışlanmış hissedebilecek insanlara da çaktırmadan yardım etmeye/dikkat çekmeye çalışırlar - genellikle bu, bireylere yönelik genel şakalarla yapılır. daha yoğun anlarda ise, güçlü görüşlerin dile getirildiği, mevcut eğilimleri ve politik etkileri içeren fikirler tartışılır. kişisel deneyimler, bireyin bunlara ilişkin kişisel görüşünden ziyade, dışsal etkileri açısından tartışılma eğilimindedir.

betalar tarafından büyük sosyal etkinlikler (partiler falan) organize edildiğinde, oyunlar ve gösteriler gibi, konukların tek bir grup olarak dahil olmasını sağlayacak aktiviteleri teşvik etme eğilimi gösterirler; konukların daha küçük gruplar halinde daha samimi atmosferlerde sessizce yer aldığı

daha sessiz etkinlik biçimlerinden hoşlanmazlar; betalar bunu **sıkıcı** olarak görürler.

romantik ilişki davranışları:

beta romantik ilişkiler ya şakacı ve saldırgan bir türden, ya da özel anlam taşıyan kişisel imgelere dayalı, daha '**işkenceli**' türden (19. yüzyıl romantikliği tarzı) yoğun duygu alışverişlerinden başlama eğilimindedir. bu bahsettiğim iki tür, betayı günlük anlamda 'romantik kur yapmaya' en yatkın dörtlü yapmak için bir araya gelir. onlarda bir ilişki yoğun duygu gösterileriyle birlikte olmazsa '**eksik**' olarak hissedilir. romantik ilişkiler ayrıca **ortak hedefler/amaçlar** duygusuyla ve diğer kişinin bunlara ulaşmada en iyi yardımcı olduğu inancıyla bir arada tutulur. betalar, duygusal ve duygusal etkileşim alışverişleri açısından tüm dörtlülerin **en yoğun** olanıdır.

betalar, öbür dörtlüleri şöyle görürler:

alfalar

betalar, alfa tiplerini eğlenceli, yaratıcı ve hoş arkadaşlar, ancak aynı zamanda çok şapşal, şimdiki zaman odaklı, odaklanmaktan ve hıstan yoksun, yönlendirilmeye ihtiyaç duyan ve gerçek dünyadan ziyade fikir ve eğlence dünyalarını iyileştirmekle ilgilenen kişiler olarak görürler. genelde bu iki dörtlünün üyelerinden oluşan karma gruplar çok iyi anlaşılır, hatta sırf kendi dörtlüleriyle geçirebileceklerinden bile daha iyi vakit geçirirler. bu karma gruplarda fe fonksiyonu baskın gelir; betalar yüksek sesle hikayeler anlatır, alfalar eğlence için saçma/komik önerilerde bulunur, çok fazla da aktif kahkaha olur. ama bireysel düzeyde, değerleri bayağı fark ettiği için farklılıklarının üstesinden gelmek veya birbirlerini anlamak daha zorlayıcı olabilir.

gamalar

betalar, gamaları sosyal olarak sıkıcı, şaka kaldıramayan, kindar, soğukkanlı ve zaman zaman da duygusal olarak düşmanca, yargılayıcı, siyasi durumlarda veya iş durumlarında ise büyük resmi görmemeye eğilimli kişiler gibi görmeye yatkınlardır; bu durum, betaların hedeflerini tehlikeye atabilecek siyasi saflık ve ahlaki katılığın bir kombinasyonudur. betalar ve gamalardan oluşan gruplar pek iyi anlaşmaz. betalar genel, gamalar ise son derece kişisel keskin şakalar yaparlar. gamalar herkesin kendi ihtiyaçlarıyla ilgilenmesini, herkesin sürekli hareket etmesini ister ve küçük gruplar oluşturur, betalar ise insanların bir arada kalmasını ister. gamalar, betaların eğlencelerini kısıtlamaya çalıştığını, betalar ise gamaların grubu bozmaya çalıştığını düşünürler. kişisel düzeyde ise bu iki grup genellikle çok iyi anlaşılır. politika, din, doğa vb. konuları tartışır. her ikisi de genel trendleri/eğilimleri görür ve bundan sonra neler olacağına dair tahminlerini karşılaştırır. betalar olayları motive eden genel duyguları, gamalar ise nesnel gerçekleri görürler, bu nedenle aynı fikirde olmayabilirler ancak yine de konuşmalarını ilgi çekici bulurlar.

deltalar

betalar, delta tiplerini grupta belirlenen hedefleri destekleme konusunda isteksizlikleri, azımsızlıkları ve etik açıdan kendini beğenmişlikleri nedeniyle gıcık kişiler olarak görme

eğilimindedirler. delta tipleri, vizyon ve yoğun çaba gerektiren grup çabalarını desteklemek yerine kişisel projeler üzerinde çalışmayı tercih ederler. betalar ve deltalaran oluşan karma gruplar normalde iyi geçinirler; deltalar kişisel görüşlerini söylerler, ancak fazla kişiselleşecek kadar rahat hissetmezler. betalar da başkalarını eğlendirmek için genel şakalar yaparlar, ancak deltaları rahatsız edebilecek yüksek sesli şakalar yapacak kadar eğlenceli hissetmezler. ancak bir dörtlü baskın gelecek olursa, işler çok hızlı bir şekilde kötüye gider. betalar deltalara yoğun, gürültülü ve kişiliksiz, deltalar ise betalara fazla sessiz ve kişisel gelir. betalar görüş ve düşüncelerini açıkça ifade ederken, deltalar herkesin olası saldırgan görüşlerini kendilerine saklamasını ister.

mbti ile sosyoniğin
karıştırıldığı mevzular

tiplerin sonundaki j/p'lerin değişmesi

“j/p çevirme” sorunu, sosyoniği mbti sayesinde keşfedip de ilgilenmeye başlayan kişilerin çoğunlukla karşılaştığı bir ikilemdir. bu olay normalde bir sistemdeki tipin öbür sistemde hangi tipe karşılık geldiğini çözmek için ortaya atılmıştır ve hâlâ süren tartışmanın da kaynağıdır. “mbti’da bir tipin sonu j ile bitiyorsa sosyonik’te p ile biter, mbti’da p ile bitiyorsa öbüründe j ile biter” tarzında bir olaydır, genelde de içe dönük tiplerde mantıklı olduğu savunulur. bu fikirde asıl problem yaratan şey, mbti ve sosyonik fonksiyonlarının tanım olarak birbirlerine karşılık gelip gelmediğine bile daha tam karar verilememiş olmasıdır. eğer karşılık gelmiyorlarsa zaten j/p harflerini değiştirmenin herhangi bir mantığı yok denilebilir. eğer karşılık geliyorsa da, ondan önce değinilecek birçok sorununuz var demektir.

j/p çevirmesinin kökenleri ve etkileri

bazıları mbti’daki yargılayıcı (judging) içe dönük tiplerin, sosyonik’teki irrasyonel (perceiving) içe dönük tiplere ve algılayıcı (perceiving) içe dönüklerin ise rasyonel (judging) içe dönüklere karşılık geldiğini, dışa dönük tiplerin de direkt aynı olduğunu savunurlar.

bu görüşün arkasındaki mantık, iki teorinin fonksiyon modellerinin birbirine denk geldiği kısımlara dayanmaktadır. mbti teorisine göre, yargılayıcı bir içe dönüğün birincil fonksiyonu içe dönük bir algılama fonksiyonu olmaktadır (si veya ni), tam tersi algılayıcı içe dönüklerin birincil fonksiyonları da yargılayıcı fonksiyonlar olmaktadır (fi veya ti). çünkü mbti’ı yaratırken myers ve briggs, içe dönüklerin dünyayla etkileşimde bulundukları fonksiyonun daha çok ikinci, yani dışa dönük fonksiyonları olduğuna karar vermiştir. bu yüzden bir tipin yargılayıcı (j) mı yoksa algılayıcı (p) mı olduğunun birinci fonksiyon yerine ikinci fonksiyonla bulunduğunu öne sürmüşlerdir, sosyoniğin aksine. kısaca, mbti’a göre birinci fonksiyonunuz yargılayıcı bir fonksiyon ise sıradaki fonksiyonunuz algılayıcı olur, tam tersi de aynı şekilde geçerlidir. mbti dışa dönüklerinde de direkt birincil fonksiyon algılayıcılığı veya yargılayıcılığı belirlemektedir. bu bağlamda, bir mbti infp’sinin fonksiyon sıralamasına baktığımızda, bir sosyonik infj’sinin (yani eii’sinin) fonksiyonlarına sahip olduğunu görürüz:

infp = (1) içe dönük hissetme, (2) dışa dönük sezgi

j/p’nin resmi teorik mbti tanımı böylece yapı olarak dinamik/statik adındaki reinin dikotomisiyle aynı diyebiliriz, önceden dediğimiz gibi fonksiyonların denk geldiğini varsayarsak tabii. örneğin statik (içe dönük/rasyonel) olarak sınıflandırılan bir tip olan lü’nın yani ti-ne’nin bir intp’ye karşılık geldiği düşünülürken, dışa dönük ve irrasyonel bir tip olan ve entp’ye karşılık geldiği düşünülen bir ile ise statik olarak sınıflandırılmıştır. sosyonik’te bir lü (lſi, eii, ve eſi ile birlikte) rasyonel olduğu için

genellikle j tipi olarak bilinir (genelde j küçük harfle yazılır), yine de mesela “statik” terimi bunda da geçerlidir. tam tersi, yani mbti j’sinin sosyonik’te “dinamik” terimi olduğu da aynı şekilde ima edilmektedir.

j/p çevirmesine karşıt argümanlar

kimileri de, myers-briggs tipolojisi fonksiyonların içe dönük ve dışa dönük hâllerini direkt olarak ölçmeye çalışmadığı ve fonksiyonları sosyonik’le aynı şekilde tanımlamadığı, bu yüzden fonksiyonların myers-briggs hâllerinin sosyonik model a’daki hâlleriyle direkt olarak karşılaştırılamayacağını düşündükleri için j/p’leri çevirme olayının geçerliliğini reddeder. bu iddiayı destekleyen argümanlardan biri de tip tanımlamalarıdır. bu iddiayı savunanlar, fonksiyon dizilimini göz ardı edip sadece tip tanımlarına odaklanınca mbti’daki algılayıcı içe dönüklerin tanımlarının sosyonik’teki irrasyonel içe dönüklerin tanımlarına en iyi şekilde uyduğunu söylerler. gerçekten de tanımlara dayanarak, mesela bir mbti infp’sinin sosyonik’te de en çok bir iei’ye yani infp’ye benzediği görülebilir.

bir başka argüman da mbti’ın sosyoniğe göre çok daha farklı, çok daha yetersiz ve daha az sofistike bir teori olması ve bu yüzden sosyonik tiplerini mbti tipleriyle eşlemenin daha en başından hatalı bir davranış olmasıdır. socionics ayrıca tipler arası ilişkiler baz alınarak geliştirilmiştir ve dikotomileri de bunu yansıtacak şekilde seçilmiştir (mbti’da kullanılan dikotomilerin aksine). bu bakış açısının savunucuları genellikle tipler arasında bir miktar da olsa eşleşme olduğunu kabul etmesine ederler (yani bir mbti estj’sinin sosyonik’te de bir nf tipine kıyasla bir st olma olasılığı tabii daha yüksektir), ancak genellikle belirli bir mbti tipine sahip bir kişi için herhangi bir tipin veya çoğu tipin olası sosyonik tipleri olduğunu ve bunun tersinin de geçerli olduğunu varsayarlar. ilk görüşün mbti ile tanıştıktan sonra sosyoniği araştıranlar için daha yararlı olduğu söylenebilir, çünkü fonksiyon sıralamasına bakıldığında yaşanan karışıklığa rağmen çoğu mbti sitesinde tanımlanan tipler, j/p çevirmesi olmaksızın direkt kendi sosyonik tiplerine daha çok benzeme eğilimindedir. buna ek olarak, tanımlardaki farklılıklara rağmen, genel olarak mbti’daki “yargılama” daha çok sosyonik’teki “rasyonaliteye” ve mbti’daki “algılama” ise daha çok sosyonik’teki “irrasyonaliteye” benzemektedir, bu nedenle rasyonel dışa dönük bir sosyonik tipin yargılayıcı bir sosyonik tipe daha yakın olduğunu, ancak içe dönükler için bunun tam tersi olduğunu söylemek mantıklı değildir.

öbür faktörler ve ampirik veriler

j/p değişiminin kökenlerine rağmen, bu konuyla ilgili tartışmalara sıklıkla bir dizi başka ilgili faktör de dahil edilmektedir. j/p değişimine karşı olan kişiler için, “mizaç” (temperament) kavramı ve bunun myers-briggs tipolojisindeki ilişkili gruplamalarla benzerliği, j/p değişimini kullanmayan eşleştirmeler için bir neden olarak sıklıkla tartışılmaktadır. öte yandan sosyonik’teki dörtlü (quadra) kavramı da sıklıkla olası bir karıştırıcı unsur olarak gündeme getirilmektedir. özellikle, dışa dönük duyuma (se) değer veren tipler bazen eylem odaklı olarak tanımlanır ve bu da rasyonellik ile karıştırılabilir. veya dışa dönük sezgiye (ne) değer veren tipler bazen spekülatif ve yeni fırsatlara açık olarak tanımlanır ki bu da mantıksızlıkla karıştırılabilir. sonuç olarak, bazı kişiler j/p çevirmesinin yalnızca sezgisel tipler için yapıldığı ancak duyum tipleri için yapılmadığı değiştirilmiş bir versiyonunu önermiştir. bu mantığın temelinde, j/p ikilemini sosyonik’teki “judiciousness” ve “decisiveness” dikotomisine benzer olarak görmek mümkündür. ancak bu da, j/p’nin dışa dönük sezgi tiplerinde nasıl yorumlanacağı konusunda bir sorun ortaya çıkarmaktadır.

dmitri lytov, mbti sonuçları yerine keirsey tip tanımlamalarını kullanmasına rağmen tipolojiler arasındaki olası eşleştirmelerle ilgili bir deney rapor etmektedir. bu deneyde 108 sosyonist'ten tüm keirsey tip tanımlarını okumaları ve hangi socionics tipinin tanımlandığını derecelendirmeleri istenmiştir. en sonunda yazarın vardığı karar, sonuçların iki sistem arasındaki bağlantı eksikliğinin çok fazla olduğudur. ancak yine de sonuç tablosu in- keirsey tipleri için j/p geçişini hafifçe destekleyici olarak görülebilir ve is- keirsey tipleri için ise hiç destekleyici değildir. bununla birlikte, bu verilerden aşırı kesin sonuçlar çıkarılmamalıdır, çünkü değerlendiriciler keirsey intj tanımlarını derecelendirirken içe dönük sosyonik tiplerinden ziyade dışa dönük olanları seçmiştir; deneyde çok daha fazla sosyolog intj tanımını lü veya ilü yerine sle veya lie olarak bile yazmıştır. bu sonuçlar keirsey ve sosyonik arasındaki eşleşme açısından ancak tuhaf olarak adlandırılabilir. ayrıca makale, çalışmanın tipolojiler arasındaki kesin eşleşmeyi temsil etmediğini kabul etmekte ve keirsey tiplerinin mbti tiplerine göre socionics'ten daha uzak olduğu görüşünü belirtmektedir.

onun yerine aşağıda, mbti/sosyonik tiplerinin ne kadar benzediği ve isimlere bakarak normalde ne kadar benzemesi gerektiğine dair güvenilir bir tablo bulabilirsiniz:

	ENFJ	ENFP	ENTJ	ENTP	ESFJ	ESFP	ESTJ	ESTP	INFJ	INFP	INTJ	INTP	ISFJ	ISFP	ISTJ	ISTP
ENFj (Mentor)	20	61	0	0	0	28	3	12	0	5	0	2	0	3	0	0
ENFp (Psychologist)	32	36	2	2	4	42	0	13	2	1	0	1	0	2	1	0
ENTj (Entrepreneur)	14	3	24	18	5	2	0	5	0	4	32	18	0	0	5	0
ENTp (Searcher)	8	9	3	77	1	1	1	4	5	10	15	14	2	1	1	2
ESFj (Bonvivant)	11	8	1	1	35	38	6	24	0	3	1	0	0	5	0	0
ESFp (Politician)	11	2	2	2	8	18	10	62	0	0	6	0	0	3	0	1
ESTj (Administrator)	7	0	12	2	19	1	43	4	0	0	7	3	5	4	25	10
ESTp (Legionnaire)	4	2	37	1	5	2	12	11	0	0	52	3	0	0	2	5
INFj (Humanist)	2	4	0	0	1	0	1	0	57	42	0	1	30	1	1	0
INFp (Lyricist)	6	7	0	2	1	1	0	1	52	46	0	2	4	2	0	0
INTj (Analyst)	2	2	19	16	1	0	0	0	6	12	9	50	14	0	11	4
INTp (Critic)	9	0	10	10	0	0	2	0	11	7	6	22	9	0	15	3
ISFj (Conservator)	6	2	0	0	30	0	33	0	0	2	0	1	38	7	13	0
ISFp (Mediator)	4	0	1	0	19	3	0	0	3	2	0	3	5	76	0	4
ISTj (Inspector)	0	0	24	4	6	0	25	0	0	1	8	7	7	3	53	28
ISTp (Craftsman)	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	9	22	29	9	79

Blue background expected correlations between types
Bold letters the most remarkable real correlations
Red bold letters the most remarkable deviations from the expected correlations
Blue bold letters coincidence between the hypothesis and the result